

**ปัจจัยการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี**
**Participatory Management Factors Affecting The Learning Environment
in Schools of Chathaburi Primary Educational Service Area Office**

พรณี มนพัทธ์ปริพัตร, พรสวัสดิ์ ศิรศาดนันท์
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาระดับการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา และปัจจัยด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี ปีการศึกษา 2559 โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย จำนวน 330 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับปัจจัยการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ จำนวน 71 ข้อ มีความเที่ยงตรงตั้งแต่ .60 ถึง 1.00 มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .32 ถึง .78 และมีความเชื่อมั่นเท่ากับ .99 ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการจัดการเรียนรู้จำนวน 32 ข้อ มีความเที่ยงตรงตั้งแต่ .60 ถึง 1.00 มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .42 ถึง .80 และมีความเชื่อมั่นเท่ากับ .99 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ และการวิเคราะห์ การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับปัจจัยการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรีโดยรวมอยู่ในระดับมาก ทุกด้าน 2) ระดับการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรีโดยรวมอยู่ในระดับมากทุกข้อ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารแบบมีส่วนร่วม กับการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี มีความสัมพันธ์กันทางบวกอยู่ในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ ด้านการร่วมวางแผนและการสนับสนุนของผู้บริหาร ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับค่อนข้างสูง คือการร่วมปฏิบัติงาน การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การรับรู้เป้าหมายร่วมกัน และการร่วมตัดสินใจ 4) ปัจจัยการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี ประกอบด้วย การร่วมวางแผนและการสนับสนุนของผู้บริหาร โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ .83 สามารถร่วมกันพยากรณ์การจัดการเรียนรู้ ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี ได้ร้อยละ 69 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสามารถสร้างสมการในการพยากรณ์ หรือสมการถดถอยได้ดังนี้ สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ = $.88 + .53X_2 + .29X_5$ สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน = $.55Z_{X_2} + .36Z_{X_5}$

คำสำคัญ : ปัจจัยการบริหารแบบมีส่วนร่วม, การจัดการเรียนรู้, จันทบุรี

Abstract

The purposes of this research were: to study the level of participatory management and the level of quality of the learning environment in Schools of Chanthaburi Primary Educational Service Area Office; to study the relationship between participatory management factors and learning environment in schools; and to calculate a predictive equation of the factors of participatory management which affect the quality of the learning environment. The sample of 330 teachers in the 2016 academic calendar year was chosen by simple random sampling. The research instrument was a two-part, five-rating questionnaire. Part 1 consisted of 71 items regarding participatory management, and it had a reliability of 0.60-1.00, a discrimination of .32-.78 and reliability of .99. Part 2 consisted of 32 items regarding learning environment, and it had a validity of 0.60-1.00, a discrimination of .42-.80, and a reliability of .99. The data were analyzed by using Statistical Computer Program to calculate the percentage, mean, standard deviation, Simple Correlation and Stepwise Multiple Regression Analysis.

The research findings were as follows: 1) The level of participatory management factors were at the high level. The top three aspects in rank order were: executive support, recognition of common goals and joint responsibility; 2) The level of the learning environment were at the high level, The top three aspects in rank order were: child-centered learning, quality student promotion, and facilities and services. 3) There was a positive relationship between participatory management and learning environment as a whole at the statistically significant level of .01. The aspects of joint planning and executive support ranked higher than working together, exchange of ideas, recognition of common goals and joint decision. 4) The two leading factors which affected learning environment were joint planning and executive support with predictive power of 69 percent. The statistically significant level of .01 allows the creation of a regression analysis equation as follows: raw score prediction equation $\hat{Y} = .88 + .53x_2 + .29x_5$ and a standard score prediction equation $\hat{Z} = .55Z_{x_2} + .36Z_{x_5}$

Keywords : Participative Management factors, Learning Activities, Chanthaburi

บทนำ

การศึกษาถือว่าเป็นพลังทางปัญญาสำหรับประชาชน ในการพัฒนาตนเอง สังคม และชาติบ้านเมืองให้รุ่งเรือง ซึ่งโลกในยุคปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เป็นสังคมเศรษฐกิจฐานความรู้ที่แข่งขันกันด้วยปัญญา ใช้ความรู้เป็นฐานในการทำงาน และให้ความสำคัญกับการพัฒนาด้านการศึกษาที่ส่งเสริมบุคลากรของประเทศให้มีความรู้และสามารถปรับตัวได้ทันต่อสถานการณ์และการเปลี่ยนแปลง (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2553: 1-2) ตามสาระบัญญัติที่ระบุไว้เกี่ยวกับการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545 มาตรา 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักให้ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ มาตรา 24 การจัดการกระบวนการเรียนรู้ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน ฝึกทักษะ กระบวนการคิด จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่างๆ อย่างได้สัดส่วน สมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่พึงประสงค์และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา ประกอบกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนสามารถคิด วิเคราะห์ แก้ปัญหาและเรียนรู้ได้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง ทำให้ต้องมีการปฏิรูปความเชื่อมโยงกันทั้งหลักสูตรและการเรียนการสอน ให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลง สอดคล้องกับการเรียนรู้ยุคใหม่ การพัฒนาครูและการพัฒนาระบบการทดสอบ การวัดและประเมินผลที่ได้มาตรฐาน เชื่อมโยงกับหลักสูตรการเรียนการสอน และการพัฒนาผู้เรียน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2557 : 1)

สถานศึกษาเป็นองค์กรทางสังคมที่มีความสำคัญในการพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจ โดยมีวัตถุประสงค์หลักในการดำเนินการเพื่อพัฒนาความรู้สติปัญญา ทักษะต่าง ๆ ความเป็นพลเมือง ตลอดจนคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน นอกจากนั้นสถานศึกษายังมีหน้าที่ติดตาม พัฒนาและเชื่อมโยงองค์ความรู้เพื่อเป็นประโยชน์ต่อนักเรียน ตลอดจนสังคมโดยกว้าง สถานศึกษาจึงเป็นองค์กรที่เป็นรากฐานในการพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจของประชาคมในการดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว สถานศึกษาจำเป็นต้องมีโครงสร้าง กระบวนการ และยุทธศาสตร์ซึ่งต้องอาศัยหลักการ วิธีการ และทฤษฎีการบริหารองค์การและการศึกษาในการบริหารจัดการ (จอมพงศ์ มงคลวนิช, 2554 : 15) ทั้งนี้การทำงานจะไม่สามารถประสบความสำเร็จหรือบรรลุเป้าหมายได้ถ้าปราศจากการร่วมมือร่วมใจของบุคลากรทุกคนที่เข้ามามีส่วนร่วมและประสานงานกันอย่างเต็ม

กำลังความสามารถ เพื่อมุ่งประโยชน์แก่องค์กร เพราะในความเป็นจริง องค์กรส่วนมากมักประกอบด้วยบุคลากรที่มีความหลากหลาย และแตกต่างเป็นจำนวนมาก และความแตกต่างเหล่านี้เป็นสิ่งที่กำหนดพฤติกรรมการแสดงออกของบุคคลในองค์กรอย่างชัดเจน (ชัยเสกสรรค์ พรหมศรี, 2551 : 1) ในยุคปัจจุบันการจัดการเรียนการสอนได้มีการปรับเปลี่ยนบทบาทของครูให้เป็นผู้อำนวยความสะดวก ส่งเสริม สนับสนุนการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเองจากประสบการณ์จริง ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ การประยุกต์นำความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ปัญหา ด้วยกิจกรรมที่หลากหลายตามความถนัดความสนใจ ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล ดังนั้นการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางดังกล่าวจึงเป็นหน้าที่โดยตรงของครูผู้สอนและบุคลากรทางการศึกษาที่ต้องศึกษาเรียนรู้ เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ มีทักษะการปฏิบัติ สามารถจัดกระบวนการเรียนรู้หรือส่งเสริม การจัดการกระบวนการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเรียนรู้จากการคิดปฏิบัติจริง เพื่อค้นพบความรู้ด้วยตนเอง เกิดการเรียนรู้ที่แท้จริง มีการพัฒนา รอบด้าน และมีความสุข (พจนา ทรัพย์สมาน, 2549 : 4)

การจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนเป็นตัวแปรที่สำคัญต่อ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ทั้งการพัฒนาคุณธรรมและ จริยธรรมของนักเรียนด้วย ผู้บริหารโรงเรียนที่มุ่งพัฒนาให้นักเรียน เป็นทั้ง “คนเก่ง” และ “คนดี” จึงจำเป็นที่จะต้องมุ่งพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนเป็นประการสำคัญ ซึ่งนอกจากจะส่งผลต่อ ตัวนักเรียนแล้ว ยังมีผลต่อการบริหารงานโรงเรียนด้วย การจัดการเรียนรู้ที่ดีจะช่วยให้เกิดความรู้สึกเป็นสุขในการทำงานร่วมกัน ลดปัญหาความขัดแย้งในการทำงาน ทำให้การบริหารเกิดความคล่องตัว โรงเรียนจะสามารถพัฒนาไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล (ณรงค์ กาญจนานนท์, 2546 : 29) ทั้งนี้การพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีคุณภาพมาตรฐาน สามารถแข่งขันกับอารยประเทศในเวทีโลกได้ จะต้องมีการกำหนด มาตรฐานการศึกษา การจัดระบบโครงสร้าง การวางแผนและการดำเนินงานตามแผน รวมทั้งสร้างจิตสำนึกให้เห็นว่าการพัฒนา คุณภาพการศึกษาจะต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องและเป็น ความรับผิดชอบของทุกคน (สำนักทดสอบทางการศึกษา, 2553: 18-19)

การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา คือ เป้าหมายการปฏิรูป การศึกษาที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการโดยให้เป็นรูปแบบการบริหาร งานที่มีบุคคลหลายๆ คน เข้าไปมีส่วนร่วมรับผิดชอบ ร่วมกำหนด นโยบาย ร่วมตัดสินใจ เพื่อให้ฝ่ายปฏิบัติในหน่วยงานหรือองค์กร มีการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2550 : 2) การมีส่วนร่วมในการแสดง ความคิดเห็นและยอมรับในเป้าหมายเดียวกันจะช่วยกระตุ้น ให้บุคคลเกิดความสำนึกในหน้าที่ ความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติงาน ขององค์กร (Chris Argyris, n.d. 1964 : 35; อ้างถึงใน ภากรดีอนันต์นาวี,

2552 : 30-32) การมีส่วนร่วมในการทำงาน แม้ว่าจะไม่ได้รับมอบหมายให้ทำงานเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะ แต่หากได้รับมอบหมายให้เข้าไปมีส่วนร่วมหรือเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของทีมงาน โดยบุคคลผู้นั้นได้มีส่วนผลักดันให้งานนั้นบรรลุผลสำเร็จ อาจสร้างแรงจูงใจให้บุคคลนั้นอยากทำงานร่วมกับองค์กรต่อไปเรื่อยๆ (อนิวัช แก้วจันทร์, 2550 : 207) นอกจากนี้ ผู้บริหารควรมีความเชื่อมั่นและไว้วางใจในตัวผู้ร่วมงาน มีความสัมพันธ์โดยส่วนตัวเป็นอย่างดีมีมิตร ระหว่างผู้บริหารและผู้ร่วมงาน มีการรับฟังคำแนะนำและความคิดเห็นจากผู้ใต้บังคับบัญชาทุกระดับ และนำมาปฏิบัติอย่างจริงจัง โดยทุกฝ่ายต่างมุ่งที่จะสนับสนุนความพยายามที่จะให้เป้าหมายขององค์กรสัมฤทธิ์ผลตามที่วางไว้ (Likert, 1967 : 1997-211 อ้างถึงใน สุนทร โคตรบรรเทา, 2551 : 126) ทั้งนี้ จะเห็นได้ว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมยังมีผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานขององค์กรและมีประโยชน์หลายประการ เพราะจะก่อให้เกิดความสามัคคีระหว่างผู้บริหารและผู้ร่วมงานทุกระดับในองค์กร

ลดความขัดแย้งในการทำงาน และเพิ่มความไว้วางใจซึ่งกันและกันมากขึ้น สร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงาน ช่วยให้ผู้ร่วมงานมีความสุขจิตดี ทุกคนมีงานทำ สร้างความเป็นประชาธิปไตยในองค์กร ลดค่าใช้จ่ายและใช้ทรัพยากรอย่างทะนุถนอม ช่วยให้การใช้งบประมาณเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และช่วยให้พนักงานเกิดความรู้สึกรู้สึกว่าเขาเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร (จันทร์ธานี สงวนนาม, 2551 : 71)

การจัดการเรียนรู้มีผลโดยตรงต่อคุณภาพของผู้เรียน โดยปัจจุบันได้มีการจัดการทดสอบวัดความรู้ ความคิดรวบยอด ตามมาตรฐานการเรียนรู้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในระดับประถมศึกษาตอนปลาย (ป.6) มัธยมศึกษาตอนต้น (ม.3) และมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.6) (O-NET = Ordinary National Educational Test) และผลการทดสอบของผู้เรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 และ เขต 2 สามารถดูได้จาก ตาราง 1

ตาราง 1 คะแนน O-NET ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้จำแนกตามสังกัด สพป.จันทบุรี จังหวัดจันทบุรี ภาคกลางและภาคตะวันออก และประเทศ

กลุ่มสาระการเรียนรู้	สังกัด		จังหวัด	ภาค	ประเทศ
	เขต 1	เขต 2			
ภาษาไทย	55.06	48.39	52.28	50.44	49.33
คณิตศาสตร์	54.88	41.76	49.06	44.71	43.47
วิทยาศาสตร์	48.49	41.55	44.47	43.29	42.59
สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	56.26	47.64	52.55	50.30	49.18
ภาษาอังกฤษ	47.23	36.61	44.07	42.34	40.31

ที่มา สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) (ออนไลน์ : 2558)

จากตาราง 1 จะเห็นได้ว่า ระดับคะแนน O-NET ของผู้เรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 และ เขต 2 ยังมีบางกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่อยู่ในระดับต่ำ และมีความแตกต่างกันระหว่างสถานศึกษา สังกัด จังหวัด และภาค ซึ่งการบริหารจัดการการเรียนรู้ของแต่ละสถานศึกษามีการบริหารจัดการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน ทำให้ทราบถึงปัญหาของการจัดการเรียนรู้ ซึ่งจะต้องมีแนวทางในการบริหารจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน โดยเริ่มจากการเปิดโอกาสให้ครูผู้ที่มีหน้าที่ในการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถที่เพิ่มมากขึ้น และนำความรู้ที่ได้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

จากแนวคิดดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลกระทบต่อจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี ซึ่งประกอบไปด้วย การสนับสนุนของผู้บริหาร การร่วม

วางแผน การรับรู้เป้าหมาย การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การร่วมตัดสินใจ ความรับผิดชอบ และการปฏิบัติงาน เพื่อให้ทราบถึงระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมในแต่ละปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กัน พร้อมทั้งส่งผลกระทบต่อจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี และเขตพื้นที่การศึกษา หรือหน่วยงานที่เหนือกว่าสถานศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี
2. เพื่อศึกษาระดับการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี

3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี

4. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี ในปีการศึกษา 2559 จำนวนทั้งสิ้น 2,350 คน ประกอบด้วยครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรีเขต 1 จำนวน 1,058 คน และครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรีเขต 2 จำนวน 1,292 คน

1.2 ใช้กลุ่มตัวอย่างจากทุกสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี โดยคิดตามสัดส่วนของจำนวนประชากรในแต่ละสถานศึกษา ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

1.2.1 จำนวนกลุ่มตัวอย่างของเขตพื้นที่

จำนวนกลุ่มตัวอย่างของเขตพื้นที่ = $\frac{\text{ประชากรในเขตพื้นที่} \times \text{จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด}}{\text{ประชากรทั้งหมด}}$

1.2.2 จำนวนกลุ่มตัวอย่างของสถานศึกษา

จำนวนกลุ่มตัวอย่าง = $\frac{\text{ประชากรของสถานศึกษา}}{\text{ประชากรในเขตพื้นที่}} \times \text{จำนวนกลุ่มตัวอย่างของเขตพื้นที่ของสถานศึกษา}$

1.3 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

1.3.1 ตัวแปรพยากรณ์ ได้แก่ ปัจจัยการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี ที่ได้มาจากการสังเคราะห์จากหลักการ แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง โดยคัดเลือกปัจจัยที่มีความถี่มาก จำนวน 7 ด้าน ดังนี้

- 1.3.1.1 การร่วมตัดสินใจ
- 1.3.1.2 การร่วมวางแผน
- 1.3.1.3 การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น
- 1.3.1.4 การรับรู้เป้าหมายร่วมกัน
- 1.3.1.5 การสนับสนุนของผู้บริหาร
- 1.3.1.6 การร่วมรับผิดชอบ
- 1.3.1.7 การร่วมปฏิบัติงาน

1.3.2 ตัวแปรเกณฑ์ ได้แก่ การจัดการเรียนรู้ (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2549 : 8-12)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี จำนวน 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี จำนวน 71 ข้อ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี จำนวน 32 ข้อ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

3. การสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพของเครื่องมือ

ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง ตำรา เอกสาร บทความ และงานการวิจัย เพื่อกำหนดเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือ โดยขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ จากนั้นนำเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มาขอคำแนะนำ และตรวจสอบความเที่ยงตรงของข้อคำถามจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับปัจจัยการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ จำนวน 71 ข้อ มีค่าความเที่ยงตรงตั้งแต่ .60 ถึง 1.00 มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .32 ถึง .78 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .99 ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการจัดการเรียนรู้ จำนวน 32 ข้อ มีค่าความเที่ยงตรงตั้งแต่ .60 ถึง 1.00 มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .42 ถึง .80 มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .99 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .99

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ระดับปัจจัยการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เมื่อพิจารณาโดยรวมและรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ การสนับสนุนของผู้บริหาร การรับรู้เป้าหมายร่วมกัน การร่วมวางแผน การร่วมตัดสินใจ การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การร่วมปฏิบัติงาน และการร่วมรับผิดชอบ ตามลำดับ

2. ผลการวิเคราะห์ระดับการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี โดยรวม

และรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ กระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ กิจกรรมส่งเสริมคุณภาพผู้เรียน และสภาพแวดล้อมและการบริการ ตามลำดับ

3. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี พบว่า ปัจจัยการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี มีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีปัจจัยการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่สัมพันธ์กับการจัดการเรียนรู้ของครูที่อยู่ในระดับสูง เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการร่วมวางแผน (X2) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .785 และการสนับสนุนของผู้บริหาร (X5) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .722 อยู่ในระดับค่อนข้างสูง เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ การร่วมปฏิบัติงาน (X7) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .685 การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น (X3) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .658 การรับรู้เป้าหมายร่วมกัน (X4) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .652 การร่วมตัดสินใจ (X1) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .548 และมีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีปัจจัยการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่สัมพันธ์กับการจัดการเรียนรู้ของครูที่อยู่ในระดับต่ำที่สุด คือ การร่วมรับผิดชอบ (X6) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .112

4. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี ด้วยสมการพหุคูณ เพื่อหาตัวพยากรณ์ที่ดีที่สุด พบว่า ปัจจัยการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี มี 2 ด้าน เรียงตามลำดับค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของการพยากรณ์ ได้แก่ การร่วมวางแผน และการสนับสนุนของผู้บริหาร โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ .83 หมายถึง ปัจจัยด้านการร่วมวางแผน และการสนับสนุนของผู้บริหาร สามารถร่วมกันพยากรณ์การจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี ได้ร้อยละ 69 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ คือ ปัจจัยการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้อย่างน้อย 1 ด้าน ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี และได้สมการในการพยากรณ์หรือสมการถดถอย ดังนี้

สมการพหุคูณการจัดการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี ในรูปคะแนนดิบ มีดังนี้

$$\hat{Y} = a_1 + b_2X_2 + b_5X_5 \\ = .88 + .53X_2 + .29X_5$$

สมการพยากรณ์การจัดการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี ในรูปคะแนนมาตรฐาน มีดังนี้

$$\hat{Z} = \beta Z_{X_2} + \beta Z_{X_5} \\ = .55Z_{X_2} + .36Z_{X_5}$$

สรุปและอภิปรายผล

1. ผลการวิเคราะห์ระดับปัจจัยการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เมื่อพิจารณาโดยรวมและรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ การสนับสนุนของผู้บริหาร การรับรู้เป้าหมายร่วมกัน การร่วมวางแผน การร่วมตัดสินใจ การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การร่วมปฏิบัติงาน และการร่วมรับผิดชอบ ตามลำดับ น่าจะเป็นเพราะสถานศึกษาประกอบด้วยบุคลากรที่หลากหลาย และการที่เปิดโอกาสให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสิ่งต่าง ๆ ในสถานศึกษาเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพจึงเป็นสิ่งที่จำเป็นและพึงปฏิบัติ เป็นไปตามแนวความคิดของ ชาญชัย อาจินสมาจาร (2547 : 13) ที่กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของพนักงานในการตัดสินใจในองค์กรทั้งที่เป็นเรื่องปกติและเรื่องสำคัญ พนักงานมีส่วนร่วมในการตั้งเป้าหมาย แก้ปัญหา และทำการตัดสินใจที่มีผลกระทบต่อทั้งองค์กร และงานของเขา ทำให้มั่นใจว่าองค์กรของตนเองอยู่ในเป้าหมายในรูปของการตอบสนองต่อความต้องการของลูกค้าที่เขาให้บริการ สอดคล้องกับ ชัยแสงฤทธิ์ พรหมศรี (2551 : 1) ที่กล่าวว่า การทำงานในองค์กรจะไม่สามารถประสบความสำเร็จหรือบรรลุเป้าหมายได้ถ้าปราศจากการร่วมมือร่วมใจของบุคลากรทุกคนที่เข้ามามีส่วนร่วมและประสานงานกันอย่างเต็มกำลังความสามารถเพื่อมุ่งประโยชน์แก่องค์กร เพราะในความเป็นจริงองค์กรส่วนมากมักประกอบด้วยบุคลากรที่มีความหลากหลายและแตกต่างกันเป็นจำนวนมาก และความแตกต่างเหล่านี้เป็นสิ่งที่กำหนดพฤติกรรม การแสดงออกของบุคคลในองค์กรอย่างชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับ กัญญาพัชร พงษ์ดี (2558 : 183-193) ได้ทำการวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การบริหารแบบมีส่วนร่วมของไตรภาคีในการยกระดับคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนพื้นที่สูงภาคเหนือตอนบน พบว่า สภาพปัจจุบันในการบริหารแบบมีส่วนร่วมของไตรภาคีในการยกระดับคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนพื้นที่สูงภาคเหนือตอนบนในภาพรวม ครูมีส่วนร่วมในการบริหาร อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ ดาบชัย ช่วงทิพย์ (2555 : 55-60) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายการศึกษาที่ 16 อำเภอภูคดบาก

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 พบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายการศึกษาที่ 16 อำเภอกุตุบาก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. ผลการวิเคราะห์ระดับการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ กระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ กิจกรรมส่งเสริมคุณภาพผู้เรียน และสภาพแวดล้อมและการบริการ ตามลำดับ น่าจะเป็นเพราะว่า การจัดการเรียนรู้นั้นจำเป็นจะต้องเน้นที่ผู้เรียนเป็นสำคัญ เพราะเป้าหมายหลักของการจัดการศึกษาคือ ผู้เรียน ซึ่งผู้บริหารและครูผู้สอนจำเป็นจะต้องมีการส่งเสริมกิจกรรมสภาพแวดล้อม และพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับผู้เรียนในการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด เป็นไปตามแนวความคิดของ ซามูเอล ยมดิษฐ์ (2548 : 66) ที่กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้ เป็นวิธีการ กลวิธีในการใช้ความพยายามของครูที่จะดำเนินการจัดการเรียนการสอนตามขั้นตอนที่วางไว้ให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผล โดยต้องบูรณาการส่วนต่างๆ อย่างเหมาะสมและกลมกลืนกับหลักการ ทฤษฎี ความก้าวหน้าทางวิชาการ ผู้เรียน ผู้สอน สื่อ รูปแบบวิธีการ ศิลป์การสอน การวัดและประเมินผล ตลอดจนปัจจัยสภาพแวดล้อมและทรัพยากรที่มีอยู่ในช่วงเวลาขณะที่สอนได้อย่างดี สอดคล้องกับมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ (2553 : 3) ที่กล่าวถึงความสำคัญของการจัดการเรียนรู้ เปรียบเสมือนเครื่องมือที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนรักการเรียนรู้ ตั้งใจเรียน และเกิดการเรียนรู้ขึ้น การเรียนรู้ของผู้เรียนจะไปสู่จุดหมายปลายทาง คือ ความสำเร็จในชีวิต หรือไม่เพียงใดนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับจัดการเรียนรู้ที่ดีของผู้สอน หรือผู้สอนด้วยเช่นกัน หากผู้สอนรู้จักเลือกใช้วิธีการจัดการเรียนรู้ที่ดีและเหมาะสมแล้ว ย่อมจะมีผลดีต่อการเรียนของผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับ บำรุง มีนา (2552 : 59-65) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของบุคลากรสายผู้สอนโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 15 อำเภอเชียงแสน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 3 พบว่า สภาพการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ บุคลากรสายผู้สอนส่วนใหญ่มีความกระตือรือร้น และเข้าใจดีเกี่ยวกับเทคนิคการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนที่มีหลายรูปแบบเพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน ตลอดจนมีการนำแนวคิดเรื่องบูรณาการมาใช้เป็นเทคนิคในการจัดการกิจกรรมเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความรู้ สัมพันธ์เชื่อมโยงกัน สอดคล้องกับ ปุณทริกา นิลพัฒน์ (2558 : 104-114) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สมรรถนะการบริหารหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้ของครูที่ส่งผลต่อประสิทธิผลสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม

พบว่า สมรรถนะการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ของครูอยู่ในระดับมากทั้งภาพรวมและรายด้าน

3. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี พบว่า ปัจจัยการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี มีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีปัจจัยการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่สัมพันธ์กับการจัดการเรียนรู้ของครูที่อยู่ในระดับสูง เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการร่วมวางแผน และการสนับสนุนของผู้บริหาร อยู่ในระดับค่อนข้างสูง เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ การร่วมปฏิบัติงาน การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การรับรู้เป้าหมายร่วมกัน การร่วมตัดสินใจ และมีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีปัจจัยการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่สัมพันธ์กับการจัดการเรียนรู้ของครูที่อยู่ในระดับต่ำที่สุด คือ การร่วมรับผิดชอบ ทั้งนี้ปัจจัยเชิงจิตที่มีความสัมพันธ์ที่สุด 3 ลำดับแรก คือ ด้านการร่วมวางแผน การสนับสนุนของผู้บริหาร และการร่วมปฏิบัติงาน น่าจะเป็นเพราะว่า การมีส่วนร่วมในการวางแผน นโยบาย และหลักสูตรของสถานศึกษา จะทำให้การดำเนินงานในการจัดการเรียนรู้เป็นไปอย่างมีขั้นตอน และตรงตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นไปตามแนวความคิดของ สร้อยตระกูล (ติวยานนท์) อรรถมานะ (2542 : 127) ที่กล่าวว่า การเปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานมีส่วนร่วมในการตั้งเป้าหมายด้วยตัวของเขาเอง ก็ถือได้ว่าเป็นการมีส่วนร่วมที่มีความสำคัญที่สุด เพราะเป็นการมีส่วนร่วมทางสมองหรือทางความคิด เมื่อบุคคลมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายหรือโครงการนั้นบรรลุ นอกจากนั้นยังเกิดความรู้สึกของการเป็นเจ้าของในเป้าหมายหรือโครงการ ดังนั้นเมื่อถึงภาคปฏิบัติเขาก็จะมีแรงจูงใจ และกระตือรือร้นใ้ทำงานบรรลุตามที่เขาได้มีส่วนกำหนดขึ้นมานั้น สอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน (2550 : 2) ที่กล่าวถึง วิธีการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา คือ เป้าหมายการปฏิรูปการศึกษา ที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการโดยให้เป็นรูปแบบการบริหารงาน ที่มีบุคคลหลาย ๆ คน เข้าไปมีส่วนร่วมรับผิดชอบ ร่วมกันกำหนดนโยบาย ร่วมตัดสินใจ เพื่อให้ฝ่ายปฏิบัติในหน่วยงานหรือองค์กรมีการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับ กรรณิการ์ กะชะเงิน (2550 : 71-72) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพการบริหาร การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 1 พบว่า ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 1 มีการรับรู้สภาพการบริหารจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษา ในเรื่องของการกำหนดนโยบาย การวางแผนการจัดการเรียนรู้ การจัดระบบสนับสนุนการจัด

การเรียนรู้ การพัฒนาครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง การจัดระบบ การนิเทศและช่วยเหลือ และการกำกับ ติดตาม และประเมิน การจัดการเรียนรู้ โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการกำหนดนโยบายและวางแผนการจัดการเรียนรู้

สำหรับการสนับสนุนของผู้บริหาร เป็นการที่ผู้บริหารให้ความเชื่อมั่นและความไว้วางใจ พร้อมทั้งมีส่วนร่วมช่วยส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสถานศึกษา ทำให้รู้สึกถึงการเป็นส่วนหนึ่งของสถานศึกษา เป็นไปตามแนวความคิดของ ฌ็องฌัก กูว์แซง (2551: 82-84) ได้กล่าวถึงทฤษฎีของมาสโลว์ว่า มนุษย์เป็นสัตว์สังคมที่ต้องการมีปฏิสัมพันธ์และความผูกพันกับบุคคลอื่น ตลอดจนได้รับการยอมรับว่าเป็นส่วนหนึ่งของสังคม ดังนั้นเมื่อความต้องการขั้นพื้นฐานในการดำรงชีวิตได้รับการตอบสนอง และได้หลักประกันว่าเขาสามารถจะดำรงชีวิตได้อย่างปลอดภัย เขาก็จะเข้าเป็นสมาชิกในสังคม โดยเฉพาะการยอมรับและการสนับสนุนทางด้านจิตใจจากภายในองค์กร ซึ่งนับเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้บุคคลเกิดความรู้สึกเป็นสมาชิกของกลุ่ม สอดคล้องกับ อัลเดอร์เฟอร์ (Alderfer, 1972: 204; อ้างถึงใน ปณิศา มีจินดา, 2553: 162) ที่กล่าวว่า มนุษย์ต้องการมีสัมพันธ์ภาพและความเจริญก้าวหน้า ผู้บริหารควรส่งเสริมให้บุคลากรในองค์กรมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน และสนับสนุนให้พนักงานพัฒนาตนเองให้เจริญก้าวหน้าไปสู่ความสำเร็จ ซึ่งสอดคล้องกับ ศมนกร นาควารี (2559: 76-85) ได้ทำวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารและครูกับประสิทธิผลในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนปากช่อง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา เขต 31 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารและครูกับประสิทธิผลในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนปากช่อง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา เขต 31 โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก

สำหรับการร่วมปฏิบัติงาน จะเป็นการมีส่วนร่วมกันในการทำงานเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ เป็นไปตามแนวความคิดของ สัมฤทธิ์ กางเพ็ง (2545 : 9) ที่กล่าวว่า การมีส่วนร่วมและเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานหรือผู้เกี่ยวข้อง มีโอกาสได้ใช้ความสามารถและทักษะในการทำงานร่วมกัน จะทำให้เกิดผลการปฏิบัติงานที่ดีขึ้น การตัดสินใจ มีคุณภาพ เกิดความมีน้ำใจและความจงรักภักดีต่อ หน่วยงาน ส่งเสริมให้มีการปรับปรุงงาน มีความเป็นไปได้อย่างดี ตลอดจนผู้ร่วมงานมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานมากขึ้น สอดคล้องกับ อีระ รุญเจริญ (2550 : 206-207) ที่กล่าวว่า การที่ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานเข้ามามีบทบาทในการพิจารณาปัญหาและตัดสินใจร่วมกัน ร่วมรับผิดชอบในการบริหารงานบางอย่าง เพื่อประโยชน์ในการระดมกำลังความคิดและ

แบ่งภาระหน้าที่ของผู้บริหารโดยมีหลักของการมีส่วนร่วมในองค์กร จะก่อให้เกิดความร่วมมือร่วมใจในการบริหารงานขององค์กร ซึ่งสอดคล้องกับ ชูติพันธ์ นามวงศ์ (2556: 80-89) ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนวชิรวิทย์ ฝ่ายประถมศึกษา อำเภอเมืองเชียงใหม่ พบว่า ในการบริหารแบบมีส่วนร่วม ควรมีความจริงใจและร่วมมือกันอย่างจริงจัง และควรมีผู้ประสานงานให้แต่ละฝ่ายงานเพื่อความสะดวกในการวางแผน การดำเนินงาน และในด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานตามแผน วิธีการที่ได้ตัดสินใจร่วมกัน ร่วมกันแก้ไขปัญหาจากการค้นพบปัญหาต่างๆ กระตุ้นให้ผู้เกี่ยวข้องตระหนักและให้ความสำคัญต่อการปฏิบัติงานตามแผน เลือกแนวทางในการปฏิบัติที่ไปในทิศทางเดียวกัน เพื่อให้การบริหารงานแบบมีส่วนร่วม มีประสิทธิภาพ

4. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี ด้วยสมการพยากรณ์ เพื่อหาตัวพยากรณ์ที่ดีที่สุด พบว่า มี 2 ปัจจัยที่ร่วมกันส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ คือ การร่วมวางแผน และการสนับสนุนของผู้บริหาร น่าจะเป็นเพราะการที่ครูได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงานต่างๆ ของการจัดการเรียนรู้นั้นจะทำให้ครูสามารถกำหนดแนวทางการดำเนินงานและเป้าหมายที่ต้องการให้กับผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นไปตามแนวความคิดของ ไมเออร์ (Maier, 1963: 115) ที่กล่าวว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม เป็นลักษณะของการส่งเสริมหรือสนับสนุนความคิดที่เป็นอิสระ การวิเคราะห์ปัญหา การเลือกเป้าหมาย การวางแผน และการจัดตารางการทำงาน สอดคล้องกับ สมยศ นาวิกาน (2549: 420) ที่กล่าวว่า องค์กรจะต้องมีนโยบายการบริหารงานที่ชัดเจนและสามารถทำให้พนักงานปฏิบัติตัว ได้โดยไม่เป็นอุปสรรคต่อการทำงาน ซึ่งนโยบายที่ดีจะส่งเสริมให้พนักงานได้อย่างเต็มความสามารถ มีผลทำให้ประสิทธิภาพการทำงานเพิ่มขึ้นด้วย ทั้งนี้ถ้าบุคคลได้มีส่วนร่วมในการวางแผนและกำหนดแนวทางในการทำงานเอง จะทำให้เกิดแรงจูงใจที่จะทำงานนั้นให้สำเร็จมากขึ้น สอดคล้องกับ สุคนธ์ สินธพานนท์ และคณะ (2554: 18) ที่กล่าวว่า การที่ครูผู้สอนจะออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนให้สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการเรียนรู้ นั้น ควรคำนึงถึงองค์ประกอบที่สำคัญของการจัดการเรียนรู้ คือ ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน มุ่งประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มศักยภาพ ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย และผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ได้ในชีวิตจริง ส่วนการสนับสนุนของผู้บริหาร จะเป็นปัจจัยส่วนหนึ่งที่ทำให้เกิดการจัดการเรียนรู้ เพราะการที่ผู้บริหารสถานศึกษาเข้าไปมีส่วนร่วมในการสนับสนุนและส่งเสริมการจัดการเรียนรู้นั้น ทำให้ครูมีกำลังใจ และความกระตือรือร้นในการจัดการเรียนรู้ให้ประสบความสำเร็จ

ตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ซึ่งสอดคล้องกับ กอยน์ (Goin, 1992: 378; อ้างถึงใน ภารดี อนันต์นารี, 2552: 79) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของครูและครูใหญ่ในการบริหารโรงเรียนตามแนวทางการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน พบว่า การมีส่วนร่วมของครูและครูใหญ่ที่อยู่ในลักษณะการเป็นเจ้าของร่วมกันและมีส่วนร่วมทั้งในการเตรียมการวางแผนของโรงเรียนการฝึกอบรม การนำไปปฏิบัติ และการธำรงรักษาไว้ให้มั่นคงในการปฏิบัติงานของหน่วยงาน จะส่งผลต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ของการปฏิบัติงานของโรงเรียน สอดคล้องกับ ธัชพงศ์ มีแก้ว (2557: 63-66) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในกลุ่มลำเหย อำเภอดอนตูม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 พบว่า ผู้บริหารควรตระหนักในเรื่อง การมีส่วนร่วม โดยบุคลากรควรมีส่วนร่วมในการตั้งเป้าหมายของโรงเรียนร่วมกัน สอดคล้องกับ สุวรรณิ เนินทอง (2557: 82-90) ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายสหวิทยาเขตทุ่งหินเทิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต 42 พบว่า แนวทางการพัฒนาครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ คือ ผู้บริหารและครูร่วมกันประชุมวางแผนหาแนวทางการใช้เทคนิคการสอนที่เน้นการคิดวิเคราะห์ การจัดกระบวนการเรียนรู้ให้ยืดหยุ่นตามความเหมาะสม ครูมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูเพื่อการพัฒนาและปรับปรุงนำความรู้ที่ได้ไปสู่การปฏิบัติ

สำหรับการสนับสนุนของผู้บริหาร เป็นการที่ผู้บริหารมีส่วนร่วมในการส่งเสริม และสนับสนุนการปฏิบัติงานต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับครูในสถานศึกษา ทำให้การจัดการเรียนรู้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน มีความสอดคล้อง และมีประสิทธิภาพ เป็นไปตามแนวความคิดของ สวานเบิร์ก (Swansburg, 1996: 8) ที่กล่าวว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม คือ การที่ผู้บริหารให้การยอมรับ ให้ความไว้วางใจ สนับสนุนช่วยเหลือ ฝึกอบรม ให้อำนาจ เปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการปรับปรุง พัฒนาเป้าหมายขององค์กรและให้ความเป็นอิสระต่อความรับผิดชอบในการบริหารงานแก่ผู้ร่วมงาน สอดคล้องกับ สุนทร โคตรบรรเทา (2554: 15-17) ได้กล่าวว่า ผู้บริหารควรมีความเป็นผู้นำที่สนใจในสิ่งที่เป็นไปได้และสิ่งที่ตนเองและผู้อื่นต้องการให้บรรลุ มีการเข้าไปเกี่ยวข้องกับกิจกรรมขององค์กรด้วยกำลังกาย กำลังใจ และนำความเข้มแข็งในความต้องการปณิธาน และความกระตือรือร้นไปสู่งาน สอดคล้องกับ กระทรวงศึกษาธิการ (2546: 34-35) ที่กล่าวว่า ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนรู้โดยการจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ การประยุกต์ใช้ความรู้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา และการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง มีจัดบรรยากาศ สิ่งแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ให้เอื้อต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้และการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือเครือข่าย ผู้ปกครอง ชุมชน ท้องถิ่น

เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนตามความเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับ ลูเนนเบิร์ก และเอิร์นสไตน์ (Lunenberg and Ornstein, 2004: 318) ได้ทำการวิจัยเรื่อง โรงเรียนประถมศึกษาที่ประสบความสำเร็จจำนวน 149 โรงเรียน ในรัฐแมสซาชูเซต โดยคัดเลือกจากโรงเรียนที่มีผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำที่เข้มแข็ง และเป็นโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์สูง พบว่า ร้อยละ 75 ของผู้บริหารอธิบายว่าตนเองเป็นผู้ที่มีภาวะผู้นำทางวิชาการสูง กล่าวคือเป็นผู้ที่มีพฤติกรรม การอุทิศเวลาเพื่อพัฒนาทรัพยากรให้เอื้อต่อการบริหารจัดการหลักสูตรของโรงเรียน และมีการปรับปรุงการเรียนการสอนอยู่อย่างสม่ำเสมอ สอดคล้องกับ อนงค์ อาจจทอง (2557 : 70-72) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วม กับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 พบว่า การบริหารงานแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และในด้านการไว้วางใจกันมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด สอดคล้องกับ จิรนนท์ นุ่นชูตัน (2557: 89-96) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาครูผู้สอนด้านการจัดการเรียนรู้ โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า ผู้บริหารควรให้การสนับสนุน ส่งเสริมให้ครูพัฒนาตนเอง โดยจัดให้มีการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ ศึกษาดูงาน จัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในกลุ่มโรงเรียน นิเทศ และประเมินผลการพัฒนาครู

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากผลการวิจัยปัจจัยการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี พบว่า ปัจจัยการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ ด้านการร่วมวางแผน และการสนับสนุนของผู้บริหารมีผลต่อการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี ดังนั้น ผู้บริหารควรส่งเสริม และสนับสนุนให้ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงานต่าง ๆ ในสถานศึกษา และให้ความไว้วางใจ เชื่อมั่น พร้อมทั้งร่วมมือกันปฏิบัติงานให้สำเร็จลุล่วงตามเป้าหมายของสถานศึกษา เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างราบรื่น สอดคล้อง สามัคคี และเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่ดีกับสถานศึกษาต่อไป

2. ผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้ครูได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การรับรู้เป้าหมายร่วมกัน การร่วมรับผิดชอบ และการร่วมปฏิบัติงาน เพราะปัจจัยเหล่านี้เป็นส่วนที่ทำให้การบริหารสถานศึกษามีประสิทธิภาพ กล่าวคือ การที่ครูได้มีส่วนร่วมในการรับรู้เป้าหมาย ทำให้เกิดความเข้าใจในวัตถุประสงค์ของการดำเนินงาน ได้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น

ซึ่งกันและกัน ทำให้เกิดความรู้สึกถึงความเป็นส่วนหนึ่งของสถานศึกษา มีความรู้สึกร่วม และเต็มใจที่จะปฏิบัติงานร่วมกันอย่างเต็มความสามารถ

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยด้านการสนับสนุนของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครู
2. ควรศึกษารูปแบบของการมีส่วนร่วมในการวางแผนการปฏิบัติงานในสถานศึกษา
3. ควรศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับปัจจัยด้านสนับสนุนของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

กรรณิการ์ กะบะเงิน. (2550). การศึกษาสภาพการบริหารจัดการการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 1. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเชีย.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).

กัญญาพัชร พงษ์ดี. (2558). กลยุทธ์การบริหารแบบมีส่วนร่วมของไตรภาคีในการยกระดับคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนพื้นที่สูงภาคเหนือตอนบน. วิทยานิพนธ์ ค.ด. (การบริหารการศึกษา). เชียงราย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.

จอมพงศ์ มงคลวนิช. (2554). การบริหารองค์การและบุคลากรทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : สถาบันเทคโนโลยีสยาม

จันทราณี สงวนนาม. (2551). ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ปัญญาชน.

จิรนนท์ นุ่นชูคັນ. (2557). การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาครูผู้สอนด้านการจัดการเรียนรู้ โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การประเมินการศึกษา). นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราชา.

ชาญชัย ยมดิษฐ์. (2548). เทคนิคและวิธีการสอนร่วมสมัย. กรุงเทพฯ : หลักพิมพ์.

ชาญชัย อาจินสมาจาร. (2547). สู่ทิศทางการใหม่ของการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : เค แอนด์ พี บุ๊ค.

ชุตินันท์ นามวงศ์. (2556). แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนวชิรวิทย์ ฝ่ายประถมศึกษา อำเภอเมืองเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ชัยเสกฐ์ พรหมศรี. (2551). ศิลปะการบริหารสัมพันธ์ภาพ. กรุงเทพฯ : ปัญญาชน.

ณัฐพันธ์ เขจรนนท์. (2551). พฤติกรรมองค์การ. กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดยูเคชั่น.

ณรงค์ กาญจนานนท์. (2546). รายงานการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงเรียนเทพศิรินทร์.

ดาบชัย ช่วงทิพย์. (2555). การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายการศึกษาที่ 16 อำเภอภูดบาก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.

ธีระ รุญเจริญ. (2550). ความเป็นมืออาชีพในการจัดและการบริหารการศึกษา ยุคปฏิรูปการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : แอล.ที.เพรส.

อึ้งพงศ์ มีแก้ว. (2557). การบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในกลุ่มลำเหย อำเภอดอนตูม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศิลปากร.

บำรุง มีนา. (2552). การพัฒนาทักษะในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของบุคลากรสายผู้สอน โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 15 อำเภอเชียงแสน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 3. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). เชียงราย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.

ปณิศา มีจินดา. (2553). พฤติกรรมผู้บริหาร. กรุงเทพฯ : ธรรมสาร.

ปทุมทริกา นิลพัฒน์. (2558). สมรรถนะการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ของครูที่ส่งผลต่อประสิทธิผลสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). นครปฐม : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.

พจนนา ทรัพย์สมาน. (2549). การออกแบบการเรียนรู้. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.

ภากรดี อนันต์นาวี. (2552). หลักการ แนวคิด ทฤษฎีทางการบริหารการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : มนตรี.

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์. (2553). คู่มือการจัดระบบการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้. อโยธยา : โรงพิมพ์เทียนวัฒนา พรินท์ติ้ง.

ศมนกร นาควารี. (2559). ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารและครูกับประสิทธิผลในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนปากช่อง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา นครราชสีมา เขต 31. วิทยานิพนธ์ ศ.ม. (การบริหารการศึกษา). ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา.

สร้อยตระกูล อรรถมานะ. (2542). พฤติกรรมองค์การ : ทฤษฎีและการประยุกต์. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

- สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน). (2559). **สรุปผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา 2558.** [ออนไลน์]. Available : <http://www.onetresult.niets.or.th> [10 มีนาคม 2559].
- สมยศ นาวิการ. (2549). **การบริหารและพฤติกรรมองค์การ.** พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : บรรณกิจ.
- สุคนธ์ เครือน้ำคำ. (2548). **หลักสูตรและการจัดการขั้นพื้นฐาน.** ลพบุรี : มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- สุนทร โคตรบรรเทา. (2551). **หลักการและทฤษฎีการบริหารการศึกษา.** กรุงเทพฯ : ปัญญาชน.
- _____. (2554). **หลักการและทฤษฎีการบริหารการศึกษา.** พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : ปัญญาชน.
- สุวรรณณี เนินทอง. (2558). **แนวทางการพัฒนาครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายสหวิทยาเขตทุ่งหินเทิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 42.** วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). นครสวรรค์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- สัมฤทธิ์ กางเพ็ง. (2545). “รูปแบบการมีส่วนร่วมในสถานศึกษา,” **วารสารวิชาการ กรมวิชาการ.** หน้า 9.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2550). **แนวทางการดำเนินงานขององค์กรบุคคลและการมีส่วนร่วม.** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักทดสอบทางการศึกษา. (2553). **แนวทางการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553.** กรุงเทพฯ : ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2553). **ข้อเสนอเชิงนโยบายการพัฒนาคูและบุคลากรทางการศึกษา.** กรุงเทพฯ : บริษัท พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2557). **รายงานผลการจัดการเรียนรู้ด้วยนวัตกรรมการเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์ด้วยปัญญา (Constructionism) ของสถานศึกษา.** กรุงเทพฯ : บริษัท พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- อนงค์ อาจจงทอง. (2557). **ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2.** วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- อนิวัช แก้วจำนงค์. (2550). **การพัฒนาองค์การ (Organizational Development).** พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : ศูนย์หนังสือมหาวิทยาลัยทักษิณ.
- Lunenberg, C.F. and Ornstein, C.A. (2004). **Educational Administration : Concepts and Practices.** (4th ed). New York : Wadsworth.
- Maier, N.R.F. (1963). **Problem-Solving Discussion and Conferences.** New York : John Wiley & Sons, Inc.
- Swansburg, C.R. (1996). **Management and Leadership for Nurse Managers.** Boston : Jones and Bartlett Publishers.